

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 72 0 P 052514 22 Rev
Banjaluka, 10.08.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice N.R.1 iz S., koju zastupa punomoćnik D.A., advokat iz B., protiv tuženog N.R.2. iz G., koga zastupa punomoćnik Đ.K., advokat iz G., radi podjele imovine, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 052514 21 Gž 2 od 08.02.2022. godine, na sjednici održanoj dana 10.08.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 052514 21 Gž 2 od 08.02.2022. godine, se djelimično preinačava:

- tako što se žalba tužiteljice odbija i presuda Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 052514 21 P 2 od 15.01.2021. godine potvrđuje u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužiteljice da se utvrdi da zajedničku imovinu stečenu u braku tužiteljice N.R.1 i tuženog N.R.2. čine novčana sredstva u iznosu od 11.000,00 EUR koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod N.b. a.d. B., partija broj ... i da se obaveže tuženi da tužiteljici isplati 1/2 ovih novčanih sredstava (5.500,00 EUR),
- u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, tako što se obavezuje tuženi da tužiteljici plati na ime troškova cijelog postupka iznos od 6.552,00 KM.

U preostalom dijelu, kojim je utvrđeno da zajedničku imovinu čine novčana sredstva u iznosu od 16.950,00 EUR na računu tuženog kod A.b. a.d. B. i novčana sredstva u iznosu od 11.734,00 KM na računu tuženog kod N.b. a.d. B. i naložena isplata ½ ovih novčanih sredstava (8.475,00 EUR + 5.867,00 KM), revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 052514 21 P 2 od 15.01.2021. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice da se utvrdi da zajedničku imovinu stečenu u braku tužiteljice N.R.1 i tuženog N.R.2. zaključenog dana ...2004. godine u S., opština S., zaveden u MKV S. pod brojem 4 za 2004. godinu čine:

-novčana sredstva u iznosu od 16.950,00 EUR koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod A.b. a.d. B. partija broj ...;

-novčana sredstva u iznosu od 11.000,00 EUR koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod N.b. a.d. B., partija broj ...;

-novčana sredstva u iznosu od 11.734,00 KM koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod N.b. a.d. B., partija broj ...,

te da tužiteljici pripada po osnovu zajednički stečene imovine sa tuženim, 1/2 naprijed navedenih iznosa novčanih sredstava, da se obaveže tuženi N.R.2. da tužiteljici N.R.1 na ime 1/2 imovine stečene u braku isplati iznos od 13.975,00 EUR, u protivvrijednosti u konvertibilnim markama po srednjem zvaničnom kursu na dan plaćanja, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.05.2015. godine pa do isplate i iznos od 5.867,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.05.2015. godine do isplate, kao i zahtjev da se tuženi obaveže da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka, sve sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.

Obavezana je tužiteljica da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 8.029,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 052514 21 Gž 2 od 08.02.2022. godine žalba tužiteljice je usvojena, presuda Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 052514 21 P 2 od 15.01.2021. godine, preinačena tako što je utvrđeno da zajedničku imovinu stečenu u braku tužiteljice N.R.1 i tuženog N.R.2. čine:

- novčana sredstva u iznosu od 16.950,00 EUR koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod A.b. a.d. B. partija broj ...;

- novčana sredstva u iznosu od 11.000,00 EUR koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod N.b. a.d. B., partija broj ...;

- novčana sredstva u iznosu od 11.734,00 KM koja su se nalazila dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog N.R.2. kod N.b. a.d. B., partija broj ...,

te je utvrđeno da tužiteljici pripada po osnovu zajednički stečene imovine sa tuženim, 1/2 naprijed navedenih iznosa novčanih sredstava, slijedom čega je obavezan tuženi da tužiteljici na ime 1/2 imovine stečene u braku isplati iznos od 13.975,00 EUR, u protivvrijednosti u konvertibilnim markama po srednjem zvaničnom kursu na dan plaćanja, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.05.2015. godine do isplate i iznos od 5.867,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.05.2015. godine do isplate, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa ove drugostepene odluke.

Obavezan je tuženi da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.270,00 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa ove drugostepene odluke.

Obavezan je tuženi da tužiteljici naknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 2.370,00 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa ove drugostepene odluke.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 2.370,00 KM je odbijen.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da zajedničku imovinu stečenu tokom trajanja braka sa tuženim čine novčana sredstva u iznosu od 16.950,00 EUR koja se nalaze na računu tuženog kod A.b. a.d. B., novčana sredstva u iznosu od 11.000,00 EUR koja se nalaze na računu tuženog kod N.b. a.d. B. i novčana sredstva u iznosu od 11.734,00 KM koja se nalaze na računu tuženog kod N.b. a.d. B., da tužiteljici po osnovu zajednički stečene imovine sa tuženim pripada 1/2 imovine i da se obaveže tuženi da joj po tom osnovu isplati iznos od 13.975,00 EUR i iznos od 5.867,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom, te zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da su tužiteljica i tuženi zaključili brak 2004. godine; da su prije zaključenja braka živjeli u vanbračnoj zajednici; da je bračna zajednica prekinuta 2015. godine; da je brak razveden presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 051093 15 P od 13.05.2016. godine; da je istom presudom odbijen zahtjev tužiteljice za supružničko izdržavanje; da je tužiteljica korisnik penzije u visini od 304,09 KM; da je vlasnik dvosobnog stana u S.; da je tuženi živio i radio u I.; da je jednom mjesečno dolazio u S.; da je na adresi u S. bio prijavljen samo dvije godine i to u periodu od 11.06.2013. godine do 18.11.2015. godine; da iz dopisa banaka iz 2017., 2019. i 2020. godine proizlazi da je tuženi kao fizičko lice imao otvorene račune i kartice štednje; da je u N.b. po osnovu partija štednje kao ovlašteno fizičko lice evidentiran D.R. za sve uplate i isplate novca sa računa u N.b. u periodu od 2004. do 2015. godine; da iz dopisa A.b. a.d. B. proizlazi da je tuženi imao otvoren račun i da stanje računa sa danom 04.10.2017. godine iznosi 3,05 KM; da tužiteljica nije imala mogućnost raspolaganja novcem i da su novcem mogli raspolagati samo tuženi i njegov sin; da je tuženi bio upisan kao posjednik nekretnina u P. u pl. broj 254 i da je navedene nekretnine prodao 2008. godine; da je tuženi od U.R. dobio na poklon nekretnine 1986. godine koje je prodao D.R., koji je prema dopisu U.b. od 26.06.2020. godine vršio uplate prodajne cijene na račun tuženog tokom 2014. godine; da je novac koji se nalazio na transakcionim računima tuženog novac koji je stekao prije zaključenja braka sa tuženom, po osnovu prodaje nekretnina koje je naslijedio i dobio na poklon prije stupanja u brak sa tužiteljicom i da predmetne nekretnine čine njegovu posebnu imovinu.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da tužiteljica i tuženi nisu živjeli u zajednici u smislu zajedničkog ulaganja i da desetogodišnja bračna zajednica nije dokaz za postojanje zajedničke imovine, da tužiteljica i kada se ima u vidu njena zarada za obavljanje uslužne djelatnosti šivenja, te njena pomoć i rad u domaćinstvu u smislu pripremanja hrane, održavanja čistoće, kao i svaki drugi vid rada i saradnje u upravljanju domaćinstvom za vrijeme trajanja bračne zajednice, nije dokazala da je doprinijela povećanju posebne imovine tuženog kako bi ista postala zajednička, da tužiteljica nije dokazala da je svoj novac uplaćivala kao štednju na račune tuženog, da nije dokazala tvrdnju da je po osnovu šivenja ostvarivala zaradu u prosjeku od 800,00 do 1.300,00 KM, slijedom čega je primjenom pravila o teretu dokazivanja zaključio da je tužbeni zahtjev tužiteljice neosnovan, te je isti u cijelosti odbijen temeljem odredbe člana 270. stav 5. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike

Srpske“ broj: 54/02, 41/08 i 63/14, u daljem tekstu: PZ) u vezi sa članom 272. stav 1. istog zakona.

Drugostepeni sud je, nakon održane rasprave, žalbu tužiteljice usvojio i prvostepenu presudu preinačio tako što je usvojio tužbeni zahtjev, sve temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Obrazložio je da se iz dokaza koji su izvedeni pred prvostepenim sudom ne može zaključiti da su novčana sredstva na računima tuženog kod A.b. a.d. B. i N.b. a.d. B. posebna imovina tuženog i da tužiteljica ne ostvaruje bilo kakva prava u pogledu ove imovine.

Tvrđnje tuženog da nije postojala zajednica života i dogovor oko zajedničkog sticanja, drugostepeni sud ocjenjuje paušalnim, s obzirom da sam tuženi tvrdi da je ulagao sredstva i renovirao stan tužiteljice, što takođe ukazuje na činjenicu da je među istima postojala zajednica života. Takođe, da se tužiteljica bavila šivanjem i da je ostvarivala novčana sredstva po tom osnovu potvrdio je i svjedok D.R. koji se u svom iskazu i pred drugostepenim sudom izjasnio da je otac htio da tužiteljica prestane sa tim poslovima i da je on bio spreman da finansira sve potrebe u njihovom domaćinstvu.

Dalje drugostepeni sud nalazi da nije sporno da je tuženi imao posebnu imovinu i da je sa istom raspolagao ugovorima o prodaji, da je jedan ugovor zaključen 21.02.2008. godine i kupoprodajna cijena je iznosila 19.000,00 KM, a da u spisu nema dokaza na koji račun je navedeni iznos uplaćen i da je tuženi iznos kupoprodajne cijene uplatio na bilo koji od računa koji su predmet tužbenog zahtjeva, dok je drugi ugovor kojim je tuženi raspolagao svojom posebnom imovinom zaključen 16.06.2014. godine i kupoprodajna cijena navedena u ugovoru je 26.500,00 KM, a da iz analitičke kartice koju je dostavila U.b. od 26.06.2020. godine koja se odnosi na period 14.08.2004. do 23.05.2015. godine, slijedi da je prva uplata po navedenom računu izvršena 06.10.2011. godine i uplaćen je iznos od 4.112,35 KM, a da je na ovaj račun uplaćena kupoprodajna cijena od strane kupca D.R. i to 16.06.2014. godine uplaćen je iznos od 5.000,00 KM, 22.08.2014. godine iznos od 10.000,00 KM i 23.12.2014. godine iznos od 11.500,00 KM, a da su isplate navedenih iznosa na ime kupoprodajne cijene izvršene 19.07.2014. godine u iznosu od 4.500,00 KM, 03.09.2014. godine iznos od 10.000,00 KM i 23.12.2014. godine iznos od 11.500,00 KM.

Slijedom toga, drugostepeni sud zaključuje da iz navedenog proizlazi da je kupoprodajna cijena uplaćena na račun U.b. i da je cjelokupna kupoprodajna cijena podignuta sa navedenog računa, ali da nema dokaza, niti je tuženi to tvrdio i dokazivao da je ovaj iznos kupoprodajne cijene uplaćen nakon toga na bilo koji od računa koji su predmet tužbenog zahtjeva tužiteljice, pa ukoliko tuženi u parnici tvrdi da su sporna novčana sredstva njegova posebna imovina, teret dokazivanja tih tvrdnji je na tuženom.

Tvrđnje tuženog da tužiteljica nije dokazala da se radi o zajedničkoj imovini koja je stečena tokom trajanja bračne zajednice i da se radi o posebnoj imovini tuženog, drugostepeni sud nije prihvatio. Kod toga da je zakonska pretpostavka da svakom od bračnih supružnika pripada po 1/2 dijela zajedničke imovine (član 272. stav 1. PZ), nalazi da je na tuženom bio teret

dokazivanja da je to njegova posebna imovina i da tužiteljica nema nikakav udio u sticanju novčanih sredstava, odnosno da nije postojala saglasnost supružnika na sticanje zajedničke imovine, jer dokazi koji su izvedeni u ovoj parnici upravo ukazuju suprotno, da je među parničnim strankama postojala zajednica života i da su tokom trajanja bračne zajednice sticali imovinu u vidu novčanih sredstava i da tužiteljici s obzirom na odredbu člana 272. stav 1. PZ pripada 1/2 navedenih novčanih sredstava.

Po ocjeni drugostepenog suda tužiteljica u ovoj parnici nije morala dokazivati da je novac koji je zarađivala uplaćivala na račune tuženog, obzirom da postoji zakonska pretpostavka da imovina koja je stečena tokom trajanja bračne zajednice predstavlja zajedničku imovinu i da je onaj ko tvrdi suprotno dužan to i dokazati.

Pobijana presuda je djelimično pravilna.

Tužiteljica svoj zahtjev temelji na tvrdnjama da je sa tuženim zaključila brak 2004. godine, da su prije zaključenja braka živjeli u vanbračnoj zajednici, da je došlo do faktičkog prestanka bračne zajednice dana 23.05.2015. godine, da je tokom bračne zajednice stekla zajedničku imovinu sa tuženim koju čine novčana sredstva u iznosu od 16.950,00 EUR koja se nalaze na računu tuženog kod A.b. a.d. B., novčana sredstva u iznosu od 11.000,00 EUR koja se nalaze na računu tuženog kod N.b. a.d. B. i novčana sredstva u iznosu od 11.734,00 KM koja se nalaze na računu tuženog kod N.b. a.d. B., te da tužiteljici po osnovu zajednički stečene imovine sa tuženim pripada 1/2 imovine.

Režim i zajedničke i posebne imovine supružnika (član 269. PZ) i ne isključuje mogućnost supružnika da imaju zajedničku imovinu, posebnu imovinu, ili istovremeno i zajedničku i posebnu imovinu.

Imovina koju bračni supružnik ima u času zaključenja braka, kao i imovina koju u toku trajanja braka stekne po nekom drugom zakonskom osnovu je njegova posebna imovina (član 270. stav 1. i 7. PZ). Tom imovinom supružnik raspolaže samostalno.

Imovina koju su bračni supružnici stekli radom tokom bračne zajednice kao i prihodi iz te imovine čine zajedničku imovinu (stav 5. člana 270. PZ). Zajednička imovina bračnih supružnika jedan je od oblika zajedničke svojine. Karakter zajedničke imovine supružnika ima imovina koja je stečena za vrijeme trajanja bračne zajednice, koja je rezultat zajedničkog rada i doprinosa bračnih supružnika, kao i prihodi iz te imovine, što znači da bez ova dva uslova koja moraju biti istovremeno ispunjena nema sticanja zajedničke imovine, pri čemu se činjenica zajedničkog rada supružnika pojavljuje kao način njenog sticanja, a zajednica života kao vrijeme sticanja. Zajednička imovina supružnika nastaje na originaran način, po sili zakona, kada se ispune pretpostavke iz odredbe člana 270. stav 5. PZ.

Tom imovinom supružnici raspolažu sporazumno (član 271. stav 1. PZ), zajedno je posjeduju, upravljaju i koriste (član 281. stav 1. PZ). Svaki bračni supružnik može zahtjevati da mu sud odredi veći dio od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, ako dokaže da je njegov doprinos u sticanju zajedničke imovine očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika (član 273. stav 1. i 2. PZ).

Neosnovani su prigovori revidenta o povredi odredaba parničnog postupka pred drugostepenim sudom koje vidi u tome što je pred istim održana rasprava, za koju smatra da je održana bespotrebno, jer je saglasno odredbi člana 217. stav 2. ZPP drugostepeni sud ovlašten da zakaže raspravu i kad ocijeni da je radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno ponovo izvesti već izvedene dokaze, što je bio razlog održavanja rasprave na kojoj su ponovo saslušani svjedoci i parnične stranke.

Na osnovu održane rasprave, drugostepeni sud je pravilno zaključio da dokazi koji su izvedeni ukazuju da je među parničnim strankama postojala zajednica života, što su potvrdili i saslušani svjedoci. I sam tuženi tvrdi da je dolazio jednom mjesečno iz I. i da je ulagao sredstva i renovirao stan tužiteljice, da se tužiteljica bavila šivanjem i da je ostvarivala novčana sredstva po tom osnovu, što su takođe potvrdili svjedoci, pa i sin tuženog D.R..

Pored toga, pravilan je zaključak drugostepenog suda da je na tuženom teret dokazivanja tvrdnji da su novčana sredstva na računima njegova posebna imovina i da tužiteljica nema nikakav udio u sticanju novčanih sredstava, odnosno da nije postojala saglasnost supružnika na sticanje zajedničke imovine.

Tačno je da je tuženi imao svoju posebnu imovinu koju je prodao 21.02.2008. godine, ali nije dokazao da je na neki od računa uplaćen iznos kupoprodajne cijene, kao ni iznos kupoprodajne cijene po drugom ugovoru kojim je tuženi raspolagao svojom posebnom imovinom zaključenim 16.06.2014. godine za koji je kupoprodajna cijena bila uplaćena na račun tuženog U.b., te kasnije podignuta sa računa.

Kako to tuženi nije dokazao, zajedničku imovinu stečenu tokom trajanja bračne zajednice čine novčana sredstva koja su se nalazila na računima tuženog na dan faktičkog prestanka bračne zajednice dana 23.05.2015. godine, za koja važi zakonska pretpostavka da svakom od bračnih supružnika pripada po 1/2 dijela te zajedničke imovine (član 272. stav 1. PZ).

Iz izvoda A.b. a.d. B. partija broj ... utvrđeno je da su se na tom računu tuženog nalazila novčana sredstva u iznosu od 16.950,00 EUR dana 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, kao i novčana sredstva u iznosu od 11.734,00 KM na računu tuženog kod N.b. a.d. B., partija broj ...

Međutim, osnovano se revizijom prigovara da se na dan 23.05.2015. godine tj. na dan faktičkog prestanka bračne zajednice, na računu tuženog kod N.b. a.d. B., partija broj ..., nisu nalazila novčana sredstva u iznosu od 11.000,00 EUR, jer prema kartici patrije broj ... kod ove banke, evidencija sredstava na istoj je izvršena tek od dana 14.12.2015. godine, dakle nakon faktičkog prestanka bračne zajednice (23.05.2015. godine), pa ta sredstva ne čine zajedničku bračnu imovinu.

Iz tog razloga, valjalo je reviziju tuženog djelimično uvažiti i odlučiti kao u izreci na osnovu odredbe člana 250. stav 1. i odredbe člana 248. ZPP.

Kako je tuženi djelimično uspio sa revizijom, to je ovaj sud odlučio o troškovima cijelog postupka na osnovu odredbe člana 397. stav 2. ZPP, a u vezi sa članom 386. stav 2. i članom 387. ZPP. Tužiteljica je konačno uspjela u parnici sa 68%, pa joj srazmjerno uspjehu pripada na ime troškova cijelog postupka iznos od 6.552,00 KM (68% od troškova prvostepenog postupka koji iznose 7.270,00 KM i 68% od troškova žalbenog postupka koji iznose 2.370,00 KM), slijedom čega je obavezan tuženi da tužiteljici naknadi ukupne troškove parničnog postupka u iznosu od 6.552,00 KM.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić